

Chapter 18

Of the Ruin of Beleriand and the Fall of Fingolfin

Now Fingolfin, King of the North, and High King of the Noldor, seeing that his people were become numerous and strong, and that the Men allied to them were many and valiant, pondered once more an assault upon Angband; for he knew that they lived in danger while the circle of the siege was incomplete, and Morgoth was free to labour in his deep mines, devising what evils none could foretell ere he should reveal them. This counsel was wise according to the measure of his knowledge; for the Noldor did not yet comprehend the fullness of the power of Morgoth, nor understand that their unaided war upon him was without final hope, whether they hastened or delayed. But because the land was fair and their kingdoms wide, most of the Noldor were content with things as they were, trusting them to last, and slow to begin an assault in which many must surely perish were it in victory or in defeat. Therefore they were little disposed to hearken to Fingolfin, and the sons of Fëanor at that time least of all. Among the chieftains of the Noldor Angrod and Aegnor alone were of like mind with the King; for they dwelt in regions whence Thangorodrim could be descried, and the threat of Morgoth was present to their thought. Thus the designs of Fingolfin came to naught, and the land had peace yet for a while.

But when the sixth generation of Men after Bëor and Marach were not yet come to full manhood, it being then four hundred years and five and fifty since the coming of Fingolfin, the evil befell that he had long dreaded, and yet more dire and sudden than his darkest fear. For Morgoth had long prepared his force in secret, while ever the malice of his heart grew greater, and his hatred of the Noldor more bitter; and he desired not only to end his foes but to destroy also and defile the lands that they had taken and made fair. And it is said that his hate overcame his counsel, so that if he had but endured to wait longer, until his designs were full, then the Noldor would have perished utterly. But on his part he esteemed too lightly the valour of the Elves, and of Men he took yet no account.

There came a time of winter, when night was dark and without moon; and the wide plain of Ard-galen stretched dim beneath the cold stars, from the hill-forts of the Noldor to the feet of Thangorodrim. The watch-fires burned low, and the guards were few; on the plain few were waking in the camps of the horsemen of Hithlum. Then suddenly Morgoth sent forth great rivers of flame that ran down swifter than Balrogs from Thangorodrim, and poured over all the plain; and the Mountains of Iron belched forth fires of many poisonous hues, and the fume of them stank upon the air, and was deadly. Thus Ard-galen perished, and fire devoured its grasses; and it became a burned and desolate waste, full of a choking dust, barren and lifeless. Thereafter its name was changed, and it was called Anfauglith, the Gasping Dust. Many charred bones had there their roofless grave; for many of the Noldor perished in that burning, who were caught by the running flame and could not fly to the hills. The heights of Dorthonion and Ered Wethrin held back the fiery torrents, but their woods upon the slopes that looked towards Angband were all kindled, and the smoke wrought confusion among the defenders. Thus began the fourth of the great battles, Dagor Bragollach, the Battle of Sudden Flame.

In the front of that fire came Glaurung the golden, father of dragons, in his full might; and in his train were Balrogs, and behind them came the black armies of the Orcs in multitudes such as the Noldor had never before seen or imagined. And they assaulted the fortresses of the Noldor, and broke the leaguer about Angband, and slew wherever they found them the Noldor and their allies. Grey-elves and Men. Many of the stoutest of the foes of Morgoth were destroyed in the first days of that war, bewildered and dispersed and unable to muster their strength. War ceased not wholly ever again in Beleriand; but the Battle of Sudden Flame is held to have ended with the coming of spring, when the onslaught of Morgoth grew less.

Thus ended the Siege of Angband; and the foes of Morgoth were scattered and sundered one from another. The most part of the Grey-elves fled south and forsook the northern war; many were received into Doriath, and the kingdom and strength of Thingol grew greater in that time, for the power of Melian the queen was woven about his borders and evil could not yet enter that hidden realm. Others took refuge in the fortresses by the sea, and in Nargothrond; and some fled the land and hid themselves in Ossiriand, or passing the mountains wandered homeless in the wild. And rumour of the war and the breaking of the siege reached the ears of Men in the east of Middle-earth.

The sons of Finarfin bore most heavily the brunt of the assault, and Angrod and Aegnor were slain; beside them fell Bregolas lord of the house of Bëor, and a great part of the warriors of that people. But Barahir the brother of Bregolas was in the fighting farther westward, near to the Pass of Sirion. There King Finrod Felagund, hastening from the south, was cut off from his people and surrounded with small company in the Pen of Serech; and he would have been slain or taken, but Barahir came up with the bravest of his men and rescued him, and made a wall of spears about him; and they cut their way out of the battle with great loss. Thus Felagund escaped, and returned to his deep fortress of Nargothrond; but he swore an oath of abiding friendship and aid in every need to Barahir and all his kin, and in token of his vow he gave to Barahir his ring. Barahir was now by right lord of the house of Bëor, and he returned to Dorthonion; but most of his people fled from their homes and took refuge in the fastness of Hithlum.

So great was the onslaught of Morgoth that Fingolfin and Fingon could not come to the aid of the sons of Finarfin; and the hosts of Hithlum were driven back with great loss to the fortresses of Ered Wethrin, and these they hardly defended against the Orcs. Before the walls of Eithel Sirion fell Hador the Golden-haired, defending the rearguard of his lord Fingolfin, being then sixty and six years of age, and with him fell Gundor his younger son, pierced with many arrows; and they were mourned by the Elves. Then Galdor the Tall took the lordship of his father. And because of the strength and height of the Shadowy Mountains, which withstood the torrent of fire, and by the valour of the Elves and the Men of the North, which neither Orc nor Balrog could yet overcome, Hithlum remained unconquered, a threat upon the flank of Morgoth's attack; but Fingolfin was sundered from his kinsmen by a sea of foes.

For the war had gone ill with the sons of Fëanor, and well nigh all the east marches were taken by assault. The Pass of Aglon was forced, though with great cost to the hosts of Morgoth; and Celegorm and Curufin being defeated fled south and west by the marches of Doriath, and coming at last to Nargothrond sought harbour with Finrod Felagund. Thus it came to pass that their people swelled the strength of Nargothrond; but it would have been

better, as was after seen, if they had remained in the east among their own kin. Maedhros did deeds of surpassing valour, and the Orcs fled before his face; for since his torment upon Thangorodrim his spirit burned like a white fire within, and he was as one that returns from the dead. Thus the great fortress upon the Hill of Himring could not be taken, and many of the most valiant that remained, both of the people of Dorthonion and of the east marches, rallied there to Maedhros; and for a while he closed once more the Pass of Aglon, so that the Orcs could not enter Beleriand by that road. But they overwhelmed the riders of the people of Fëanor upon Lothlann, for Glaurung came thither, and passed through Maglor's Gap, and destroyed all the land between the arms of Gelion. And the Orcs took the fortress upon the west slopes of Mount Rerir, and ravaged all Thargelion, the land of Caranthir; and they defiled Lake Helevorn. Thence they passed over Gelion with fire and terror and came far into East Beleriand. Maglor joined Maedhros upon Himring; but Caranthir fled and joined the remnant of his people to the scattered folk of the hunters, Amrod and Amras, and they retreated and passed Ramdal in the south. Upon Amon Ereb they maintained a watch and some strength of war, and they had aid of the Green-elves; and the Orcs came not into Ossiriand, nor to Taur-im-Duinath and the wilds of the south.

Now news came to Hithlum that Dorthonion was lost and the sons of Finarfin overthrown, and that the sons of Fëanor were driven from their lands. Then Fingolfin beheld (as it seemed to him) the utter ruin of the Noldor, and the defeat beyond redress of all their houses; and filled with wrath and despair he mounted upon Rochallor his great horse and rode forth alone, and none might restrain him. He passed over Dor-nu-Fauglith like a wind amid the dust, and all that beheld his onset fled in amaze, thinking that Oromë himself was come: for a great madness of rage was upon him, so that his eyes shone like the eyes of the Valar. Thus he came alone to Angband's gates, and he sounded his horn, and smote once more upon the brazen doors, and challenged Morgoth to come forth to single combat. And Morgoth came.

That was the last time in those wars that he passed the doors of his stronghold, and it is said that he took not the challenge willingly; for though his might was greatest of all things in this world, alone of the Valar he knew fear. But he could not now deny the challenge before the face of his captains; for the rocks rang with the shrill music of Fingolfin's horn, and his voice came keen and clear down into the depths of Angband; and Fingolfin named Morgoth craven, and lord of slaves. Therefore Morgoth came, climbing slowly from his subterranean throne, and the rumour of his feet was like thunder underground. And he issued forth clad in black armour; and he stood before the King like a tower, iron-crowned, and his vast shield, sable on-blazoned, cast a shadow over him like a stormcloud. But Fingolfin gleamed beneath it as a star; for his mail was overlaid with silver, and his blue shield was set with crystals; and he drew his sword Ringil, that glittered like ice.

Then Morgoth hurled aloft Grond, the Hammer of the Underworld, and swung it down like a bolt of thunder. But Fingolfin sprang aside, and Grond rent a mighty pit in the earth, whence smoke and fire darted. Many times Morgoth essayed to smite him, and each time Fingolfin leaped away, as a 'lightning shoots from under a dark cloud; and he wounded Morgoth with seven wounds, and seven times Morgoth gave a cry of anguish, whereat the hosts of Angband fell upon their faces in dismay, and the cries echoed in the Northlands.

But at the last the King grew weary, and Morgoth bore down his shield upon him. Thrice he was crushed to his knees, and thrice arose again and bore up his broken shield and stricken helm. But the earth was all rent and pitted about him, and he stumbled and fell backward before the feet of Morgoth; and Morgoth set his left foot upon his neck, and the weight of it was like a fallen hill. Yet with his last and desperate stroke Fingolfin hewed the foot with Ringil, and the blood gashed forth black and smoking and filled the pits of Grond.

Thus died Fingolfin, High King of the Noldor, most proud and valiant of the Elven-kings of old. The Orcs made no boast of that duel at the gate; neither do the Elves sing of it, for their sorrow is too deep. Yet the tale of it is remembered still, for Thorondor King of Eagles brought the tidings to Gondolin, and to Hithlum afar off. And Morgoth took the body of the Elven-king and broke it, and would cast it to his wolves; but Thorondor came hastening from his eyrie among the peaks of the Crissaegrim, and he stooped upon Morgoth and marred his face. The rushing of the wings of Thorondor was like the noise of the winds of Manwë, and he seized the body in his mighty talons, and soaring suddenly above the darts of the Orcs he bore the King away. And he laid him upon a mountain-top that looked from the north upon the hidden valley of Gondolin; and Turgon coming built a high cairn over his father. No Orc dared ever after to pass over the mount of Fingolfin or draw nigh his tomb, until the doom of Gondolin was come and treachery was born among his kin. Morgoth went ever halt of one foot after that day, and the pain of his wounds could not be healed; and in his face was the scar that Thorondor made.

Great was the lamentation in Hithlum when the fall of Fingolfin became known, and Fingon in sorrow took the lordship of the house of Fingolfin and the kingdom of the Noldor; but his young son Ereinion (who was after named Gil-galad) he sent to the Havens.

Rozdział 18

Zniszczenie Beleriandu i śmierć Fingolfin

Fingolfin, Król Północy i najwyższy zwierzchnik Noldorów, widząc, jak rozmnożyło się i wzrosło w siły jego plemię i jak liczni i dzielni są sprzymierzeni z nim ludzie, zastanawiał się znów, czy nie pora przypuścić szturm na twierdzę Angband. Wiedział bowiem, że wszystkim im grozi niebezpieczeństwo, skoro pierścień oblężenia nie jest całkowicie zamknięty, a Morgoth może skrycie drążyć wnętrza ziemi i przygotowywać okropności, jakich nikt nie potrafi przewidzieć, dopóki się nie objawią. W świetle tego, co wówczas wiedział Fingolfin, plan zaatakowania Angbandu wydawał się rozumny. Noldorowie bowiem nie pojmowali jeszcze wtedy w pełni potęgi Morgotha i nie rozumieli, że walka z nim bez pomocy Valarów nie rokuje nadziei na ostateczne zwycięstwo, niezależnie od tego, czyby ją podjęli wcześniej, czy później. Ale kraj był piękny, królestwa rozległe, większość Noldorów, zadowolona z istniejącego stanu rzeczy, wierzyła, że będzie on trwał wiecznie, i nie kwapiła się do wszczęcia działań wojennych, podczas których niejeden musiałby polec, czy to w zwycięskim, czy przegranym boju. Nie chcieli więc słuchać planów Fingolfin, a szczególnie niechętni byli im wówczas synowie Feanora. Wśród wodzów Noldorów tylko Angrod i Aegnor podzielali pogląd króla, gdyż żyli w regionie, skąd było widać Thangorodrim, a grożące ze strony Morgotha niebezpieczeństwo stałe było obecne w ich myślach. Plany Fingolfin spełżyły więc na niczym, a Beleriand mógł jeszcze przez czas jakiś cieszyć się pokojem.

Zanim wszakże szóste pokolenie ludzi po Beorze i Marachu osiągnęło wiek dojrzały, a było to w czterysta pięćdziesiąt pięć lat po przybyciu Fingolfin do Śródziemia, ziściły się jego od dawna żywione obawy i to w sposób bardziej nagły i okropny, niż przewidywał w najczarniejszych myślach. Morgoth bowiem długo w tajemnicy gromadził siły i przez cały ten czas rosła w jego sercu nikkzemność, a nienawiść do Noldorów nabierała coraz większej mocy; pragnął nie tylko pognębić przeciwników, lecz także zniszczyć i splugawić kraj, który oni wzięli w posiadanie i upiększyli. Badacze dziejów powiadają, że nienawiść wzięła w jego umyśle górę nad rozumem, gdyby bowiem poczekał dłużej, aż ukończy wszystkie przygotowania, Noldorowie wyginęliby do ostatniego. Morgoth jednak nie doceniał męstwa elfów, a ludzi w tej epoce w ogóle nie brał w rachubę.

Nadeszła zima, noce były ciemne, bezksiężycowe, wielka równina Ard-galen ciągnęła się mroczna pod zimnymi gwiazdami od górskich bastionów Noldorów do podnóża Thangorodrimu. Ogniska strażnicze ledwo się tliły, wartowników było niewielu, mało kto czuwał w obozach jeźdźców Hithlumu. Znienacka Morgoth wysłał rzeki płomieni zbiegające z Thangorodrimu szybciej niż Balrogowie i rozlewające się po całej równinie. Góry Żelazne pluły ogniem w różnych jadowitych kolorach; cuchnące, mordercze opary przesycaly powietrze. Tak zginęło Ard-galen, ogień pożarł jego trawę, cała kraina zmieniła się w spopieloną ponurą pustynię, jałową i martwą, spowitą dusznym pyłem.

Dlatego też nadano jej nową nazwę: Anfauglith, Dławiący Pyl. Wiele zwęglonych kości znalazło tam swój grób pod otwartym niebem, liczni bowiem Noldorowie zginęli w pożodze, gdy ich dosięgły płomienie, a nie mogli przed nimi uciec w góry. Krawędź wyżyny Dorthonion i ściany Ered Wethrin zatrzymały ogniste potoki, lecz lasy na stokach zwróconych ku Angbandowi spłonęły, a dym wywołał zamęt wśród obrońców.

Tak się zaczęła czwarta z wielkich bitew, Dagor Bragollach, Bitwa Nagłego Płomienia.

Strugę płomieni poprzędzał zlocisty Glaurung, ojciec smoków, teraz już w pełni swej potęgi. Jego tropem biegli Balrogowie, a za nimi czarna armia orków, tłum nieprzeliczony, jakiego Noldorowie nigdy przedtem nie widzieli i nie umieli sobie nawet wyobrazić. Armia ta runęła na noldorskie twierdze, przełamała linie oblężnicze wokół Angbandu, zabijając każdego, na kogo się natknęła: Noldorów i ich sprzymierzeńców, Elfy Szare i ludzi. Wielu najdzielniejszych przeciwników Morgotha zginęło w pierwszych dniach tej wojny, zanim oszołomieni i rozproszeni sojusznicy zdążyli zgromadzić swoje siły. Odtąd wojna nigdy nie ustała całkowicie w Beleriandzie, lecz Bitwa Nagłego Płomienia skończyła się z nadejściem wiosny, gdy napór wroga zelżał.

Taki był koniec Oblężenia Angbandu. Przeciwnicy Morgotha rozpieczęli się i stracili łączność między sobą. Większa część Elfów Szarych zbiegła na południe, odzegnując się od północnej wojny; wielu przyjęło w Doriath i wówczas królestwo Thingola powiększyło się i umocniło, gdyż złe siły nie mogły przełamać czaru, którym Meliana osnuła granice, i nie wtargnęły do tego ukrytego królestwa.

Inni zbiegowie schronili się w fortecach na wybrzeżu morza lub w Nargothrondzie, a niektórzy opuścili Beleriand i ukryli się w Ossiriandzie lub nawet przepawili się za góry i tam, bezdomni, tułali się po pustkowiach. Wieści o wojnie i przerwaniu oblężenia doszły do uszu ludzi zamieszkałych na wschodzie Śródziemia.

Główny impet napaści dotknął synów Finarfina: Angrod i Aegnor polegli, a wraz z nimi zginął Bregolas, głowa rodu Beora, i znaczna część wojowników, których był wodzem. Brat Bregolasa, Barahir, walczył dalej na zachód, w pobliżu Przełomu Sirionu. Tam właśnie na moczarach Serech król Finrod Felagund, spieszący z południa, został, z garstką tylko towarzyszy, odcięty od swoich wojsk i otoczony. Zginąłby albo wpadł do niewoli, gdyby w ostatniej chwili nie zjawiał się z pomocą Barahir z najmężniejszymi swoimi wojownikami; otoczyli króla murem włóczni i ponosząc ciężkie straty wyrąbali przed nim drogę ratunku. Tak Finrod Felagund ocalał i wrócił do podziemnego grodu Nargothrond, lecz poprzysiął Barahirovi i jego ludziom dożgonną przyjaźń i pomoc w każdej potrzebie, a w zastaw tej obietnicy dał Barahirovi pierścień. Barahir był już wtedy prawowitym władcą ludu Beora, lecz wróciwszy do Dorthonionu stwierdził, że znaczna część jego poddanych porzuciwszy domy uciekła do warownego Hithlumu.

Morgoth uderzył z taką siłą, że Fingolfin i Fingon nie mogli przyjść z pomocą synom Finarfina. Wojska Hithlumu zmuszone były cofnąć się z wielkimi stratami do fortec w górach Ered Wethrin, które z trudem zdołali obronić przed atakami orków. Pod murami Eithel Sirion poległ sześćdziesięciosześcioletni Hador Złotogłowy, walcząc w tylnej straży w obronie

swego pana, Fingolfin; zginął też u boku ojca młodszy jego syn, Gundor, przeszyty kilku strzałami, a obu ich oplakiwały elfy. Władzę po Hadorze objął starszy jego syn, Galdor Smukły. Dzięki wysokości i potędze Gór Cienia, które się oparły potokowi ognia, a także dzięki męstwu elfów i ludzi z Północy, których ani Balrogowie, ani orkowie nie mogli wówczas pokonać, Hithlum nie został przez nieprzyjaciół zdobyty i zagrażał z flanki atakującym wojskom Morgotha, lecz Fingolfin oddzielony był od pobratymców morzem wrogów.

Wojna wzięła bowiem zły obrót dla synów Feanora; nieprzyjaciół zajął prawie cały obszar wschodnich marchii. Wojska Morgotha, wprawdzie z wielkimi stratami, lecz sforsowały przełęcz Aglon; Kelegorm i Kurufin, pokonani, uciekli na południo-zachód pograniczem Doriathu i dotarli w końcu do Nargothrondu, szukając schronienia u Finroda Felagunda. Przeprowadzone przez nich wojska wzmocniły armię Nargothrondu, lecz - jak się później okazało - lepiej byłoby, gdyby ci dwaj książęta zostali na wschodzie wśród swoich najbliższych krewnych. Maedhros dokonał czynów niezwykłego męstwa, orkowie pierzchali na sam widok jego oblicza, gdyż od czasu męki na skale Thangorodrimu duch w nim płonął niby biały płomień, a Maedhros stał się podobny do tych, którzy wrócili z krainy śmierci. Tak więc potężna twierdza na wzgórzu Himring obroniła się, a wielu najdzielniejszych spośród tych, którzy zostali na wschodzie Beleriandu, czy to z Dorthonionu, czy z marchii wschodnich, przyłączyło się do Maedhrosa. Na czas jakiś udało się zamknąć znów przełęcz Aglon, by orkowie nie mogli tą drogą wdrzeć się do Beleriandu, lecz słudzy Morgotha rozgromili konne oddziały ludu Feanora na równinie Lothlann; tam bowiem zjawił się Glaurung, który przedostał się przez Szerzbę Maglora i spustoszył cały kraj leżący między dwiema odnogami Gelionu.

Orkowie zdobyli też fortecę na zachodnim zboczu góry Rerir, zniszczyli Thargelion, krainę Karanthira, i zbrukali jezioro Helevorn. Stąd posunęli się dalej, na drugi brzeg Gelionu, i dotarli daleko w głąb Beleriandu Wschodniego, szerząc wszędzie pożogę i grozę. Maglor przyłączył się do Maedhrosa na Himringu, lecz Karanthir zbiegł i wraz z niedobitkami swego ludu dołączył do rozproszonego ludu myśliwych, podległych Amrodowi i Amrasowi, a cofając się na południe przekroczył Ramdal. Utrzymywano strażę i oddziały wojska na Amon Ereb, a pomagały też Noldorom Elfy Zielone. Orkowie nie weszli do Ossiriandu ani do Taur-im-Duinath i na południowe pustkowia.

Gdy do Hithlumu doszły wieści, że nieprzyjaciół zajął Dorthonion, pokonał synów Finarfina i wypędził synów Feanora z ich dziedzin, Fingolfin uznał, że to już ostateczny upadek Noldorów, klęska wszystkich książęcych rodów, z której się nigdy nie podniosą

W gniewie i rozpaczycy dosiadł swego wspaniałego rumaka Rochallora i ruszył w drogę samotnie, nikomu nie dając się powstrzymać. Jak wiatr w kłębach kurzu przemknął przez Dornu-Fau-glith, a każdy, kto go w tym pędzie zobaczył, umykał myśląc, że to Orome we własnej osobie, tak bowiem opętało go gniewne szaleństwo, że oczy mu świeciły jak oczy Valara. Tak zajechał sam jeden pod bramę Angbandu, zadał w róg i znowu uderzył w spiżowe drzwi wzywając Morgotha, aby wyszedł i stoczył z nim pojedynek. I Morgoth stawił się.

Po raz ostatni w czasie tych wojen przekroczył bramę swojej twierdzy; podobno niechętnie przyjął wyzwanie, bo chociaż nikt w świecie nie dorównywał mu potęgą; to Morgoth jako jedyny z Valarów znał uczucie strachu. Nie mógł wszakże odmówić, gdyż świadkami wyzwania byli jego podwładni; skała dzwoniła od przenikliwej muzyki rogu, a głos Fingolfiną rozbrzmiewał wyraźnie w najgłębszych nawet lochach Angbandu. Król Noldorów nazwał Morgotha tchórzem i władcą niewolników. Morgoth więc przyszedł, wspinając się z wolna od swego podziemnego tronu, a odgłos jego kroków huczał jak grzmot w lochach Angbandu. Ukazał się okryty czarną zbroją, stanął przed królem niby wielka wieża uwieńczona żelazną koroną, a wielka czarna tarcza bez żadnego godła rzuciła na niego cień podobny do burzowej chmury. Fingolfin natomiast błyszczał w cieniu jak gwiazda, zbroję bowiem miał posrebrzaną, a tarczę błękitną, wysadzaną kryształami, gdy zaś dobył z pochwy miecza, Ringil zaślnił niby sopel lodu.

Grond, Młot Podziemnego Świata, podniósł się w rękę Morgotha i z rozmachem, jak piorun, spadł w dół. Ale Fingolfin uskoczył w bok i Grond uderzył o ziemię rozłupując ją tak, że otworzyła się wielka jama i buchnął z niej dym zmieszany z ogniem. Wielokrotnie Morgoth próbował zmiażdżyć przeciwnika, lecz za każdym razem Fingolfin uskakiwał z szybkością błyskawicy wystrzelającej spod czarnej chmury; zadał Morgothowi siedem ran i siedemkroć Morgoth wrzasnął z bólu. Żołdacy Angbandu padli na twarz z przerażenia, a krzyk ich wodza echo rozniosło po całej Północy.

Ale w końcu króla oganiało zmęczenie, a Morgoth rąbnął go z góry tarczą. Trzykroć król pod ciosem padał na kolana, trzykroć wstawał i podnosił swoją strzaskaną tarczę i zgnieciony hełm. Ale ziemia wokół niego była rozdarta, ziejąca jamami, więc Fingolfin potknął się i przewrócił na wznak u stóp Morgotha, ten zaś postawił na jego szyi lewą nogę, ciężką jak góra. Fingolfin ostatnim rozpaczliwym wysiłkiem ciął Ringilem w tę stopę, a czarna dymiąca krew trysnęła i wypełniła jamy wyszczerbione przez Gronda.

Tak zginął Fingolfin, Najwyższy Król Noldorów, najdumniejszy i najmężniejszy z dawnych Królów Elfów. Orkowie nie chępli się tym pojedynkiem pod bramą Angbandu; a elfy go nie opiewały, gdyż okrył ich zbyt bolesną żałobą. Nie została wszakże zapomniana opowieść; którą Thorondor, Król Orłów, zaniósł do Gondolinu i dalekiego Hithlmu. Morgoth chwycił ciało króla Noldorów, zmiażdżył je i chciał rzucić na żer swoim wilkom, lecz Thorondor w porę nadleciał ze swego gniazda wśród iglic Krissaegrimu, zniżył się nad głowę Morgotha i szponami rozdarł mu twarz. Skrzydła Thorondora łopotały głośno jak wicher Manwego, orzeł chwycił w potężne szpony ciało króla, wbił się błyskawicznie na wysokość, gdzie strzały orków nie mogły go dosięgnąć, i uniósł ze sobą martwego bohatera. Złożył go na szczycie, który się piętrzył od północy nad ukrytą doliną Gondolinu, a Turgon przyszedł i usypał nad ciałem ojca wysoki kamienny kurhan. Nigdy żaden ork nie ośmielił się przejść przez grób Fingolfiną, czy choćby zbliżyć się do niego, póki nie dopełnił się zły los Gondolinu, póki zdrada nie załęgła się w domu Turgona. Morgoth odtąd zawsze kulał na jedną nogę; rany, które wówczas odniósł, nie przestawały go nigdy boleć, a na twarzy została mu szrama od szponów Thorondora.

Wielki był żal w Hithlumie, gdy doszła tam wiadomość o śmierci Fingolfin, a Fingon z ciężkim sercem przejął dziedzictwo po ojcu: godność głowy rodu i Najwyższego Króla Noldorów, lecz swego młodocianego syna Ereiniona (później zwanego Gil-galadem) odesłał do Przystani.

Dagor Bragollach

Once wide and smooth a plain was spread,
where King Fingolfin proudly led
his silver armies on the green,
his horses white, his lances keen;
his helmets tall of steel were hewn, 3250
his shields were shining as the moon.
There trumpets sang both long and loud,
and challenge rang unto the cloud
that lay on Morgoth's northern tower,
while Morgoth waited for his hour. 3255

Rivers of fire at dead of night
in winter lying cold and white
upon the plain burst forth, and high
the red was mirrored in the sky.
From Hithlum's walls they saw the fire, 3260
the steam and smoke in spire on spire
leap up, till in confusion vast
the stars were choked. And so it passed,
the mighty field, and turned to dust,
to drifting sand and yellow rust, 3265
to thirsty dunes where many bones
lay broken among barren stones.
Dor-na-Fauglith, Land of Thirst,
they after named it, waste accurst,
the raven-haunted roofless grave 3270
of many fair and many brave.
Thereon the stony slopes look forth
from Deadly Nightshade falling north,
from sombre pines with pinions vast,
black-plumed and drear, as many a mast 3275
of sable-shrouded ships of death
slow wafted on a ghostly breath.

FINGOLFIN AND MORGOTH

In that vast shadow once of yore
Fingolfin stood: his shield he bore
with field of heaven's blue and star 3540
of crystal shining pale afar.
In overmastering wrath and hate
desperate he smote upon that gate,
the Gnomish king, there standing lone,
while endless fortresses of stone 3545
engulfed the thin clear ringing keen
of silver horn on baldric green.
His hopeless challenge dauntless cried
Fingolfin there: 'Come, open wide,
dark king, your ghastly brazen doors! 3550
Come forth, whom earth and heaven abhors!
Come forth, O monstrous craven lord,
and fight with thine own hand and sword,
thou wielder of hosts of banded thralls,
thou tyrant leaguered with strong walls, 3555
thou foe of Gods and elvish race!
I wait thee here. Come! Show thy face! '

Then Morgoth came. For the last time
in those great wars he dared to climb
from subterranean throne profound, 3560
the rumour of his feet a sound
of rumbling earthquake underground.
Black-armoured, towering, iron-crowned
he issued forth; his mighty shield
a vast unblazoned sable field 3565
with shadow like a thundercloud;
and o'er the gleaming king it bowed,
as huge aloft like mace he hurled
that hammer of the underworld,
Grond. Clanging to ground it tumbled 3570
down like a thunder-bolt, and crumbled
the rocks beneath it; smoke up-started,
a pit yawned, and a fire darted.

Fingolfin like a shooting light
beneath a cloud, a stab of white, 3575
sprang then aside, and Ringil drew
like ice that gleameth cold and blue,

his sword devised of elvish skill
to pierce the flesh with deadly chill.
With seven wounds it rent his foe, 3580
and seven mighty cries of woe
rang in the mountains, and the earth quook,
and Angband's trembling armies shook.
Yet Orcs would after laughing tell
of the duel at the gates of hell; 3585
though elvish song thereof was made
ere this but one - when sad was laid
the mighty king in barrow high,
and Thorndor, Eagle of the sky,
the dreadful tidings brought and told 3590
to mourning Elfinesse of old.
Thrice was Fingolfin with great blows
to his knees beaten, thrice he rose
still leaping up beneath the cloud
aloft to hold star-shining, proud, 3595
his stricken shield, his sundered helm,
that dark nor might could overwhelm
till all the earth was burst and rent
in pits about him. He was spent.
His feet stumbled. He fell to wreck 3600
upon the ground, and on his neck
a foot like rooted hills was set,
and he was crushed - not conquered yet;
one last despairing stroke he gave:
the mighty foot pale Ringil clave 3605
about the heel, and black the blood
gushed as from smoking fount in flood.
Halt goes for ever from that stroke
great Morgoth; but the king he broke,
and would have hewn and mangled thrown 3610
to wolves devouring. Lo! from throne
that Manwe bade him build on high,
on peak unscaled beneath the sky,
Morgoth to watch, now down there swooped
Thorndor the King of Eagles, stooped, 3615
and rending beak of gold he smote
in Bauglir's face, then up did float
on pinions thirty fathoms wide
bearing away, though loud they cried,
the mighty corse, the Elven-king; 3620
and where the mountains make a ring

far to the south about that plain
where after Gondolin did reign,
embattled city, at great height
upon a dizzy snowcap white 3625
in mounded cairn the mighty dead
he laid upon the mountain's head.
Never Orc nor demon after dared
that pass to climb, o'er which there stared
Fingolfin's high and holy tomb, 3630
till Gondolin's appointed doom.